

CRÒNICA DE LA JORNADA **L'EMPRESA A LA REPÚBLICA CATALANA**

Dimecres, 18 de gener de 2017

En el marc de la campanya participativa “La República que farem” es va celebrar la jornada “L'empresa a la República Catalana”, dedicada a plantejar els reptes per afavorir l'activitat empresarial en la futura República. En Josep Huguet, ex-conseller d'Innovació, Universitats i Empresa, va ser l'encarregat de donar la benvinguda i fer-ne la presentació. Al seu parer, l'empresa és un tema fonamental per a la nova República. N'esboça quatre pinzellades. Primer, els grans reptes globals que tenim, el principal la sostenibilitat ambiental i social. Per exemple, si hi ha manca de recursos d'aigua això provoca onades migratòries, etc. I la creixent concentració de poder en camps estratègics com l'energia, l'alimentació, el control de les comunicacions i de les dades. El control del cos i del cervell concentrades. Remarca que estem creant la República en un marc molt negatiu des del punta de vista de l'evolució del món. Des d'una òptica, podem dir que estem davant d'un col·lapse civilitzatori. En contraposició, hi ha altres que ho estant fent molt bé, com els nòrdics, dels qui n'hem d'aprendre un model que ens permeti fer els canvis per resistir el que ens ve a sobre. Catalunya serà un estat envoltat pels grans estats-nació ineficaços com Espanya, Itàlia i França. Tot i que França a banda de ser ineficaç també és eficient. S'haurà de fer front a una concentració de poders econòmics acompanyada d'una classe política submissa als poders econòmics. En algunes coses la normativa europea ens ha afavorit però també es cert que l'acció dels lobbies són molt efectives. Cal trobar trobar l'equilibri entre el poder local i el poder distant que no controles. Tenir un govern a prop, la República, milloraria la capacitat de resistència davant els forts poders econòmics. El poder que mana tant a Espanya, com el de les grans superfícies, condiona les polítiques europees, com en el cas de la ubicació i dels impostos de grans superfícies. La burocratització també posa en risc l'estat del benestar, a part de la crisi demogràfica, l'envelliment de la població i la fuga d'impostos. Els estats han perdut capacitat d'ingressos. Si hi afegim un estat espoliador amb una casta extractiva ho acabem d'arrodonir. La sostenibilitat passa inevitablement per l'economia circular, quan es pensa un producte s'ha de pensar en el seu retorn a l'economia productiva. Hem de ser els primers a implantar-ho amb tot el suport a les empreses per fer-ho. Economia circular amb el suport de l'estat. I afavorir les pimes que prediquen el bé comú, s'ha de prioritzar aquelles empreses que resolen problemes, no les que creen problemes. N'hi ha que fan beneficis a costa de putejar a la gent. En els serveis de titularitat pública no tot podrà ser sector públic, amb una república amb poca demografia haurem de recuperar voluntariat i societat civil, s'haurà de recuperar empreses del tercer sector en l'àmbit dels serveis públics. L'administració no ho podrà fer tot. Les empreses només aprofiten el 30% de l'eficiència, no hi ha paciència, il·lusió... quan hi ha empatia a l'empresa dóna molt més del que estava rendint. L'empresa s'ha de democratitzar, això no vol dir fer assemblees, sinó compartir les decisions estratègiques, aportar pel model alemany en que els treballadors participen de les decisions o del model anglès en que participen dels beneficis. Unes empreses que treguin tot el rendiment a la seva gent i vetllin per un capital humà democràtic. A la República Catalana hi ha algunes coses que haurem de tenir en compte. Primer, on els riscos de reversibilitat hi són, hi hauran alguns pactes que haurem de fer amb oligopolis. Segon, hem de saber qui mana al món, els poders polítics mundials, amb els quals haurem de cercar aliances per que ens reconeguin. Per tant, s'ha de tenir clar el marc on anem. Ser alternatius, per que sinó contribuirem a aquesta civilització que s'enfonsa, això és estratègia, calen 100 anys per això. Però primer hem de ser prou pragmàtics per consolidar l'estat. Sense l'estat

propi, Espanya està reforçant el model contrari al que s'hauria de caminar. En el primer tram haurem de ser prou hàbils.

Els pilars de la República

Tot seguit, l'Antoni Morros, president de la sectorial d'Empresa d'Esquerra Republicana, va presentar els pilars de la República en aquesta matèria:

L'EMPRESA, MOTOR D'UNA ECONOMIA PRODUCTIVA, INNOVADORA I SOLIDÀRIA

La República té el repte que Catalunya sigui el motor econòmic del sud d'Europa a la Mediterrània, per a la qual cosa cal construir un model econòmic divers, competitiu i sostenible, basat en l'economia productiva i una xarxa logística adequada, que aprofiti el talent humà a partir de la recerca i la innovació, que permeti mantenir l'estat del benestar i que ajudi solidàriament a corregir les desigualtats socials.

1. Un teixit empresarial competitiu en l'entorn globalitzat

L'economia catalana ha de tenir la capacitat i estar preparada per competir en la globalització. Per a això, cal millorar la competitivitat de les empreses, especialment de les pimes, invertir contínuament en R+D+i, disposar de les infraestructures necessàries, garantir l'accés al finançament assignant recursos per potenciar nous sectors productius i creant les condicions per al desenvolupament d'ecosistemes empresarials que propicien l'activitat econòmica, reduir els costos energètics, impulsar la internacionalització... convertint-se en un país TIC avançat i innovador.

2. El capital humà, el principal recurs

El principal actiu que té Catalunya és el talent de la gent i la seva capacitat d'emprendre de forma creativa i innovadora. És un recurs que depèn en bona mesura de la qualitat del sistema educatiu, i de fins a quin punt aquest és capaç de comprendre, relacionar-se i generar sinergies amb el món de l'economia, oferint a tots els joves la igualtat d'oportunitats per orientar i construir el seu futur.

La formació de tota la ciutadania és, doncs, la base per desenvolupar l'economia del país. I no només forjant joves estudiants amb capacitats per comprendre el món que els envolta, amb un ensenyament superior de qualitat i excel·lència que garanteixi la igualtat d'oportunitats. I entenent també que és al llarg de la vida de totes les persones que cal mantenir l'esforç educatiu.

3. El desenvolupament sostenible, objectiu i norma del creixement econòmic

El desig d'oferir un futur millor per a les properes generacions és un gran repte del planeta, però alhora és una oportunitat per al nostre sistema econòmic i, per extensió, per al nostre teixit empresarial. Saber transformar els reptes de la sostenibilitat ambiental en un canvi en el model industrial és un dels pilars de l'economia del nou país.

4. Una economia social per construir un futur col·laboratiu

La República Catalana treballarà per aconseguir que l'economia sigui una eina per a la reducció de les desigualtats i per donar més oportunitats a tota la ciutadania amb l'esperit de ser més justa i socialment més participativa, i defugint posicions elitistes i classistes.

Per a això, el nou Estat emprendedor també ha de ser-ho en l'àmbit social, desplegant una estratègia de concertació amb el tercer sector amb la finalitat d'atendre més i millor les persones vulnerables en un context social canviant, de gran diversitat, d'heterogeneïtat i demandes específiques que el sector públic no sempre arriba a cobrir amb celeritat i eficiència en la gestió.

La factura social de les desigualtats, a banda d'evidenciar la realitat d'un fracàs col·lectiu d'ordre moral i cívic, acaba sent massa cara, fins i tot econòmicament.

5. Un Estat que facilita l'activitat empresarial

Un sistema econòmic sòlid i divers necessita d'un Estat capaç de permetre elaborar una política de desenvolupament industrial sense les restriccions de l'actual marc econòmic, amb recursos suficients i amb la capacitat de comprendre les necessitats pròpies del teixit empresarial català.

Per això, cal passar d'un Estat espanyol que fa trampes amb les pimes a un Estat català que els faci de trampolí, construint una Administració que ajudi a fer créixer l'activitat d'autònoms i pimes.

Els reptes de l'empresa a la República Catalana

Tot seguit, va tenir lloc una interessant taula rodona sobre “Els reptes de l'empresa a la República Catalana” que va comptar amb la participació d'en Joan Amorós, president de FERMED, Isabel Galobardes, empresària i membre de la junta de PIMEC, Joan Massons, professor titular d'ESADE, Ignasi Sayol, empresari i president de PIMEC Logística, Glòria Serrano, directora de Relacions Institucionals de Leitat Technological Center, i en Joan Capdevila, diputat al Congrés de Diputats, que es va encarregar de moderar el debat.

En primer lloc va parlar l'Isabel Galobardes, empresària i membre de la junta de PIMEC, que es va centrar a tractar la qüestió de **la morositat**. Segons ella, el sistema es resisteix als canvis i és molt complicat avançar, un sistema de grans interessos que anomena “la llotja del Bernabeu”. La Pimec, veient amb impotència que no s'avançava, va muntar la plataforma multi-sectorial contra la morositat, en la que s'hi van adherir prop d'un milió d'empreses i 400.000 autònoms, un fita important, i en la que es va tenir com a referència els terminis de pagament dels països nòrdics. La plataforma va haver d'intervenir per que no es permet que la part feble, la petita empresa, pacti en llibertat. La directiva marc a la llibertat de pacte, el 2004 es permetia, a la del 2010 no, és una primera fita que s'ha aconseguit. El 2013 hi ha un punt d'inflexió, el manifest [Tolerancia cero con la morosidad](#). Els terminis de pagament dupliquen els de la mitjana europea, això ha provocat tancament d'empreses, inestabilitat financera, una merma de la rendibilitat i desconfiança. Que queda per recórrer? Els interessos de demora de les administracions públiques. Amb el pla de pagament a proveïdors haves de renunciar als interessos de demora, es una clàusula imposada, qüestió que s'ha de resoldre en el Tribunal de Justícia europeu. Ara es vol aconseguir que l'administració espanyola hagi de pagar 3.000 milions d'euros. El Pla estableix que pel que no compleixi els terminis hi ha un règim sancionador, en que tots els grups parlamentaris han estat d'acord. Darrerament, el pacte entre PP i Ciutadans està fent més avinent a parlar-ne. Costarà molt, s'ha de picar molta pedra. En definitiva, es tracta que hi hagi conseqüències, per exemple amb una agència de control de la morositat. Espanya és dels països en que les empreses repercuteixen menys els interessos de demora. Seria necessària la creació de la figura del mitjancer, a través d'un tribunal de comerç, en el que hauria d'actuar d'ofici. Amb l'administració s'ha reduït molt, a 30 i 60 des del lliurement dels béns, però amb la llotja del Bernabeu segueix costant. Insistent s'aconseguiran fruits. Darrera hi ha moltíssims col·laboradors. El que s'ha aconseguit i el que queda per fer que sigui tractat com un punt de productivitat.

El següent a parlar és en Joan Massons, professor titular d'ESADE, encarregat de tractar del **finançament a les empreses i la creació d'una banca pública** amb un altre enfocament de les necessitats financeres de les pimes. Ho exemplifica amb un cas: si una pime rep ajut d'un banc públic i té beneficis s'ha de trobar la manera que reverteixi a la banca pública. De cara al futur, no destruïm el que ha costat tant de temps de construir, en al·lusió al que ell anomena els “complicòlegs”. S'ha avançat terreny en la relació pime i banca pública. L'Institut Català de Finances, amb l'activitat d'aval, es va iniciar l'any 1985. L'avantatge de l'aval és que no consumeix recursos públics i aconsegueix ajudar. Altres activitats són els préstecs i el capital risc, que ha tingut un desenvolupament important, amb societats, etc. S'ha dit que l'ICF és un complement de la banca privada. La idea de la banca pública és que faci el que la banca privada no pot fer, ajudar a finançar les empreses amb responsabilitat social i economia interdependent. Els bancs centrals estan integrats al sistema europeu de bancs centrals, del qual ha de penjar una banca pública orientada a pimes. A Bèlgica, el 51% del Banc central és de propietat pública. Existeix l'[European Association of public banks](#), formada per 90 bancs públics, dels quals l'ICF hi forma part. Hi ha algunes reflexions que ens hem de plantejar. Per exemple, si has de rendibilitzar operacions financeres no afavoreixes

els que més interessin. S'ha intentat atendre les necessitats financeres de les pimes des de la perspectiva de banca pública, tenint en compte factors diferents de l'ànim de lucre com la capacitat de la pime de desenvolupar economies interactives. L'ànim de lucre pot inspirar actuacions de cara a pimes, però no només. És importantíssim com a ressort, les ONGs són exemples que necessiten ajuda sense ànim de lucre. La banca pública ha de deixar diners, la subvenció és diferent. La ONG pot endeutar-se, la qüestió és el principi d'equilibri financer que permeti l'amortització i crear un diferencial que permeti el retorn de deute. També hi ha entitats que no tenen propietari, les fundacions, per exemple ESADE. També és important tenir en compte la divisió dels sectors primari, industrial, construcció, comerç i serveis, cada sector té necessitats diferents. Per exemple en el sector industrial el tema d'estocs i clients. En aquest sentit, pronostica que l'arrencada d'una banca pública no serà problemàtica. I fa una reflexió final. Algunes economies interactives són pimes de rendibilitat limitada, com una estació d'esquí, de rendibilitats molt pobres o deficitàries però que són cabdals per al desenvolupament del territori. S'haurà d'anar a un nou format del pla comptable català que tingui sentit de cara a l'anàlisi, la formació d'auditors i la independència, amb preparació i independència dels analistes financers. Tot i que reconeix que falta mentalitat a les empreses per anar cap aquí.

El tercer en parlar és l'Ignasi Sayol, empresari i president de PIMEC Logística, que tracta dels reptes de l'empresa des del punt de vista de **la logística**. Per a ell, la logística té una importància cabdal en l'economia global. Es tracta de cadenes de subministrament enllaçades i globals fins a la distribució. Aquestes cadenes són globals arreu del món amb moltes baules. Avui competeixen cadenes de subministrament contra altres de cadenes subministrament. La logística representa el 25% del cost industrial del PIB català. El cost industrial és el cost de la producció del producte més el cost de la logística. Hem de reforçar la logística si volem ser eficients. A més hem de disposar del producte en el moment adequat. Per a fer això hem de tenir estocs, cadenes eficients amb plans b, flexibles i sostenibles, és a dir disposar el producte amb optimització del temps i al lloc adequat. Necessàriament han de coordinar-se moltes empreses per funcionar adequadament. Quina és la contribució de la logística a l'economia? Abans, quan es parlava de logística només es computava el transport. La logística afecta la cadena de subministrament, la fabricació, les matèries primeres, l'emmagatzematge, la distribució... A dia d'avui, la logística és un ecosistema d'empreses de tota mena que contribueixen a que tot funcioni adequadament. Com a país industrial hem de fer que sigui el més eficient possible. El pes del sector de la logística és calcula en el 12,4% del PIB de Catalunya. Tot i així, caldria afegir els mitjans logístics de les empreses amb els seu propis medis, que no es computa, per tant el valor podria ser més alt. Per l'important no és el pes sinó el creixement que té, cada any el pes de la logística augmenta en una doble vessant pel que fa a la producció i en relació al PIB. Si volem un país de futur hem de mantenir l'eficiència logística. Per una banda amb la formació, no hi ha una Enginyeria logística, no la tenim. Cal invertir en tecnologia i innovació que tingui aplicació en la logística per a la millora de resultats en un sector en el que hem de ser punters. La legislació espanyola s'ha de superar. Cal apostar decididament per les infraestructures i la intermodalitat. Hem de poder utilitzar el mitjà de transport més eficient en cada cas. El dèficit en inversions actual és lamentable. Per exemple, els accessos ferroviaris als ports, els peatges... Cal crear plataformes logístiques intermodals disperses en tot el territori i combina r adequadament les xarxes d'infraestructures. Cal tenir en compte que el metro quadrat logístic de Barcelona és molt més car que el de París, cosa que cap alcalde el vol. En definitiva, la logística té moltíssima importància en l'economia. Per tant, si volem un país viable, les infraestructures són un factor clau.

El quart en prendre la paraula és en Joan Amorós, president de FERMED, que tracta la qüestió del comerç internacional en relació a les infraestructures i en concret **del Corredor mediterrani**. FERMED és una organització que aglutina 150 membres arreu d'Europa, inclús de la Xina. Estant

identificant quatre grans pilars d'empresa: tecnologia, logística i cultura. La logística en conjunt és un 20% dels costos globals, un 50% són costos interns de les empreses. Dintre del ram de l'automoció estava al 16%, del qual 50% costos exterior. Des de Fermed s'està intentant treballar per la productivitat. En això el ferrocarril és imbatible, és ens hi hem de dedicar a invertir. Catalunya està situada en un punt estratègic a nivell mundial. Hi ha tres vectors importants a nivell mundial. El Canal de Suez és un dels principals punts de tràfic de mercaderies, hi ha més trafic pel Mediterrani que pel Pacífic nord i gairebé similar al de l'Atlàntic. D'aquesta intersecció, quan mercadeig es podria descarregar als nostres ports? El marcat asiàtic, la ruta de la seda, i el gran eix de la prosperitat de la UE nord-sud que promovem, coincideixen en un mateix eix. I Catalunya està situada just allà on es creuen aquest vector. Per acabar-ho de reblar, formem part d'una mega-regió econòmica que és la 11ª del món. Es necessita una xarxa ferroviària europea que uneixi les mega-regions, una xarxa de 65.000 km. Però primer s'ha de prioritzar una xarxa selectiva de 15.000 km que és on es concentra el 60% de l'activitat i on resoldrem bona part del problema. És important de veure que a part de la connexió nord-sud hi ha la connexió est-oest amb la Xina. Per això és important connectar els ports mediterranis amb un ferrocarril d'ample de via europeu que sigui òptim. El corredor mediterrani significa el 50% del PIB, la majoria de les exportacions, més encara tractant-se de mercaderies. El tràfic transpirinenc seguirà augmentant. A França, la longitud del trens tenen molta més capacitat, als Alps tenen un quota del 33%, als Pirineus no arribem al 4%. Per tirar-ho endavant s'han de fer inversions. Tot aquest vector, de 25.000 km de línies, és una gran inversió però amb una gran rendibilitat. Les gran inversions estan a l'estat espanyol, ja que han d'haver-hi quatre vies, en un període de 30 anys. El cost energètic és una 5a part del de la carretera. La logística és cabdal, d'aquí al 2030 s'haurà d'incrementat el sol logístic un 66%. Cal tenir en compte que en el tràfic del vector mediterrani, un % elevat va a descarregar als ports del nord podent-ho fer als ports mediterranis si es disposés del corredor mediterrani. Tanmateix, la realitat és que el País Valencià i Catalunya estan separats per una única via de tren a l'alçada de Vandellòs. Hem de seguir-hi treballant, no hem d'afluixar mai.

I per acabar arriba el torn de la Glòria Serrano, directora de Relacions Institucionals de Leitat Technological Center, que tracta sobre **el sistema de recerca, desenvolupament i innovació**. Assenyala que hi ha models on emmirallar-nos, cal tenir en compte la lliga on estem, i fer la reflexió si la R+D+I és efectiva i eficient, i si genera impacte a l'empresa catalana. Tot el sistema necessita un ecosistema amb un entorn afavoridor, aquí es on entra el Govern, amb polítiques financeres i fiscals. Necessitem un entorn en el que el sistema trobi un entorn fàcil cap a les empreses que vulguin fer una aposta per la innovació, tenint en compte que aquesta és un factor que comporta una valorització d'un producte o servei, però que requereix d'inversió i no comporta uns resultats mediats, si no a mig i llarg termini, resultats d'èxit que a la llarga esdevenen rendiments sostenibles i més alts, que no pas el no innovar. El nivell de despesa de l'estat respecte el PIB d'inversió en recerca va passar del 2'6% al 2008 al 1,5% al 2011, mantenint-se a un nivell semblant aquests darrers anys. La complexitat i cost que comporta que un ecosistema d'innovació sigui eficient i eficaç i doni fruits, pot ser molt fàcilment destruïda esmorteint la inversió, de tot tipus, en ell. A Catalunya ens trobem amb una gran capacitat de gent que fa recerca, desenvolupament i innovació, un entremat de 1.615 entitats (xarxes, grups i centres de recerca), 232 infraestructures d'R+D+I, parcs científics i dos centres tecnològics. El suport d'una banca pública seria essencial com a palanca de canvi i estímul de la inversió privada en R+D+I. El nivell de R+D+I de les empreses de serveis és inferior a l'industrial, i s'inverteix en innovació des de l'àmbit privat, però de manera molt reduïda al que es podria fer, hi ha fórmules d'èxit que poden aplicar-se en col·laboracions públic-privades. El [Regional Innovation Scoreboard](#) fa anàlisis acurats sobre regions europees innovadores. Fa una classificació en la que veiem que Espanya el 2011, Catalunya, el País Basc i Madrid estaven dins dels seguidors dels líders en innovació (i per tant en una segona posició en el rànking de regions europees innovadores) i en canvi el 2016 el mateix

estudi ens dona una tercera posició en el ranking. Un ranking que es confecciona en funció de 12 indicadors vinculats a la formació del país, a dades de les seves pimes, al nombre de patents, a la tipologia de creació de llocs de treball, etc.

Què demostra això? Les regions més innovadores, “casualitats de la vida”, estan en els països més innovadors. Les tendències a les regions europees dels darrers quatre anys han estat positives en quan a transferència tecnològica a les empreses, comportant que les regions líders actualment són més líders i els que no ho o ho eren menys hagin empitjorat encara més.

El present actual ens depara el repte de configurar i definir quin és el model d'ecosistema innovador que volem per Catalunya. I davant d'això hi ha dos clars models que funcionen fent arribar la tecnologia i la innovació competitiva de forma eficient i eficaç de l'empresa. El model organitzatiu i financer Fraunhofer (a imatge del pop) , que comporta l'aposta que fa l'estat, amb un finançament adequat a la dimensió del model i que el valida segons els resultats obtinguts a l'empresa, a través d'instituts amb especialitat tecnològica i de sector, que assegurin les demandes d'innovació empresarials i que el seu fluxe amb retorn sigui continu. I d'altra banda, el model Silicon valley, en que la Universitat de Stanford, va destinar una àrea de terrenys per a fer recerca en veure que els seus estudiants se n'anaven a altres llocs a fer la seva recerca i crear empreses que comportessin guanys econòmics i solucions a problemes del mercat i la societat. Sigui com sigui, sota el model Silicon valley o el model Fraunhofer, el que prima és com arribes a l'empresa? I, actualment si ens preguntem si hi ha impacte a l'empresa? Sí, s'hi està arribant.

La cloenda de la jornada va ser a càrrec de l'Eduard López, vicesecretari general d'Acció Política d'Esquerra Republicana.

Francesc Sànchez
Tècnic de polítiques sectorials
acciopolitica@esquerra.cat